

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan– Modyul 5

Panglawas, Pagbati, Panghunahuna: Ampingan Ta

Edukasyon sa Pagpapakatao - Grade 3

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan - Modyul 5: Panglawas, Pagbati, Panghunahuna: Ampingan Ta
First Edition, 2020

Republic Act 8293, section 176 states that: No copyright shall subsist in any work of the Government of the Philippines. However, prior approval of the government agency or office wherein the work is created shall be necessary for exploitation of such work of profit. Such agency or office may, among other things, impose as a condition the payment of royalties.

Borrowed materials (i.e., songs, stories, poems, pictures, photos, brand names, trademarks, etc.) included in this book are owned by their respective copyright holders. Every effort has been exerted to locate and seek permission to use these materials from their respective copyright owners. The publisher and authors do not represent nor claim ownership over them.

Published by the Department of Education
Division of Malaybalay City

Development Team of the Module

Authors:	Marites I. Trinidad
Editor:	Homer B. Cambangay
Evaluator :	Homer B. Cambangay
Illustrator:	Robert L. Rodriguez
Layout Artist:	Manuel D. Dinlayan II, PDO II
Management Team:	
Chairperson:	Dr. Victoria V. Gazo, CESO V Schools Division Superintendent
Co-Chairperson:	Sunny Ray F. Amit Asst. Schools Division Superintendent
	Ralph T. Quirog CES, CID
Members:	Purisma J. Yap EPS-LRMS
	Rosie A. Salupado EPS - Values Education
	Noel A. Tan Nery PSDS - Malaybalay City District III

Printed in the Philippines by Department of Education
Division of Malaybalay City
Office Address: Sayre Highway P-6, Casisang, Malaybalay City
Telefax: (088) 314-0094
Email Address: malaybalay.city@deped.gov.ph

3

Edukasyon sa Pagpapakatao Unang Markahan - Modyul 5 Panglawas, Pagbati, Panghunahuna: Ampingan Ta

This instructional material was collaboratively developed and reviewed by educators from public and private schools, colleges, and or/universities. We encourage teachers and other education stakeholders to email their feedback, comments, and recommendations to the Department of Education at action@deped.gov.ph.

We value your feedback and recommendations.

Pasiuna

Malipayong pagsalmot sa Edukasyon sa Pagpakatao sa ikatulong grado, modyul sa **Panglawas, Pagbati, Panghunahuna: Ampingan Ta.**

Kini nga modyul gihimo sa mga magtutudlo sa Dibisyon sa Malaybalay City subay sa K TO 12 Kurikulum giniyahan sa mga opisyales niining Dibisyon.

Kini nagtinguha nga makakat-on ang mga kabataan taliwala nga dili sila makasulod sa eskwelahan tungod sa problema sa pandemya(Covid 19).

Pahimangno sa mga Magtutudlo:

Kini nagalangkob sa mga pamaagi aron makakat-on ang mga estudyante. Gilauman nga inyo silang magiyahan sa paggamit niini.

Alang sa mga tinun-an:

Kini nga modyul gihimo aron mugiya kanimo sa pagsabot sa competency nga angay makat-unan ug mahibal- an.

Pahimangno sa mga Tinun-an:

- 1. Dili sulatan o hugawan ang modyul. Ang inyong mga tubag sa mga bulohaton isulat sa inyong activity notbuk sa ESP.**
- 2. Iganid sa pagtubag ang mga bulohaton.**
- 3. Ibalik ang modyul sa maayong kondisyon sa petsa sa sumala sa inyong gisabotan sa imong magtutudlo.**
4. Kung adunay mga pangutana o kalibog ayaw pagmakuli sa pagkunsulta sa inyong magtutudlo. Itext o tawag niining numero _____ (teacher's mobile number).

Kami nanghinaut nga pinaagi niini makasinati og bulawanon nga pagtulon-an.

Aralin**5****Panglawas, Pagbati,
Panghunahuna: Ampingan
Ta****Unang Adlaw****Hibalo-i Kini**

Bililhon sa matag usa kanato ang atong maayong panglawas. Matuman nato kini kung mabuhat ang nagkalain-lain tukmang bulohaton aron mapadayon ang kabaskog sa lawas sa bisan unsang balatian:

Pagkahuman ani nga modyul, ang mga tinun-an sa ikatulong ang-ang gilauman nga:

1. Matun-an ang mga tukmang bulohaton aron mapadayon ang kabaskog sa lawas sa bisan unsang balatian.
2. Maka-panaad sa mga tukmang bulohaton aron mapadayon ang kabaskog sa lawas sa bisan unsang balatian.
3. Mabuhat ang mga tukmang bulohaton aron mapadayon ang kabaskog sa lawas sa bisan unsang balatian.

Sulayi Kini

Basaha ang mga pangutana ug pilia ang insakto nga letra sa imong tubag. Isulat imong tubag sa *activity notebook*.

1. Asa ang insakto nga buhaton para ma-ampingan ang kahimsog sa lawas?

- a. pag-inom og *softdrinks*
- b. dili pag-inom og *vitamins*
- c. pagkaon og masustansiyang pagkaon
- d. pagkaon og *junkfoods* panahon sa recess

2. Ang naa sa ubos mao ang mga bulohaton nga makatabang aron magpabilin ang kahimsog sa panglawas. Asa diha ang dili apil?

- a. pagkaon og *hotdog* kada adlaw
- b. mag-jogging og 30 minutos kada adlaw
- c. pagkaon og utanon ug prutas kada adlaw
- d. pag-inom og 8-10 ka basong tubig kada adlaw

3. Unsaon pagpabilin sa kahimsog sa panglawas?

- a. pagkaon og sobra-sobra
- b. magbilar og tan-aw sa TV
- c. mag-ehersisyo kada adlaw
- d. dili pagkaon sa insakto nga oras

4. Unsa ang batasan sa usa ka bata nga adunay himsog nga panglawas?

- a. ulitan
- b. luya ang lawas pirmi
- c. dili gaapil-apil ug dula
- d. aktibo og abtik suguon

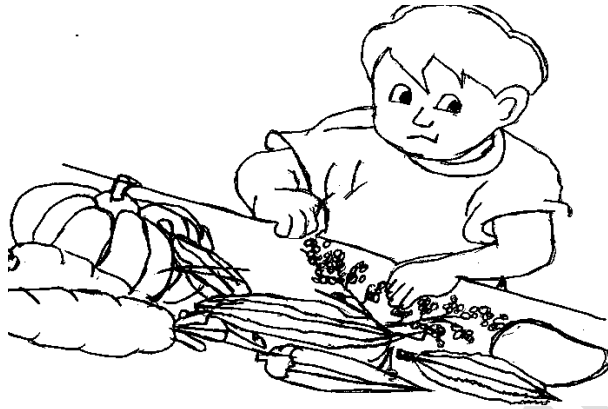
5. Nganong kinahanglang sundon ang insakto nga pag-atiman sa panglawas?

- a. para mosikat
- b. para dali nga magsakit
- c. para makalikay sa dula
- d. para makalikay sa sakit

Ikaduhang Adlaw

Kat-oni Kini

Basaha og maayo ang estorya.

Si Ronie

Si Ronie adunay dako ug nindot nga balay ug daghan sila og pagkaon. Nakita niya ang daghang pagkaon sa ilang lamesa. Gitagaan siya sa iyang mama og sinabawang isda nga adunay malunggay apan gibalibaran niya kini kay gusto niya ang adobong manok. Paghuman niya og kaon, nikuha siya sa iyang cellphone ug nagdula. Kada adlaw mao ni ang iyang buhaton ang pagdula sa bisan unsang klase nga mga *gadgets*.

Samtang niadto si Ronie sa iyang kwarto para matulog, nahadlok kaayo siya sa iyang nakita. Sa kalit lang adunay nitunga sa iyang atubangan og wala siya nakaila niini. Nitingog ang iyang mga nakita ug niingon, "Kami ang mga utanon, kung nagkaon ka og mga utanon dili ka diretso kapuyon ug malikay ikaw sa mga sakit kay ang mga utanon makahimsog sa lawas sa usa ka bata."

Sa nadungog ni Ronie sa mga utanon, nakahunahuna siya nga kinahanglan mokaon na siya sa mga masustansiyang pagkaon sama sa mga utanon.

Tubaga ang mga pangutana sa inyong *activity notebook*.

1. Kinsa ang bata sa atong estorya?
2. Unsa ang iyang kanunay nga buhaton sulod sa ilang balay? Maayo ba kini?
3. Gatuman ba siya sa mga sugo sa iyang mama? Maayo ba kini ug ngano man?
4. Unsa ang nahitabo ni Ronie usa kagabi-i? Naa ka ba nailhan nga mga utanon? Isulat kini sa imong notbuk.
5. Unsa imong buhaton para mapadayon ug magpabilin ang kabaskog sa imong lawas?

Susiha Kini

Ngano man nga kinahanglan nato ampingan ang atong lawas ug ipabilin kini nga himsog?

Kinahanglan ipabilin ang kahimsog sa atong lawas para dili kita makasinati sa nagkalain-lain nga sakit ug dali kita makasabot sa atong mga leksyon.

Pagpauswag

I-drawing sa notbuk ang malipayong nawong(☺) kung kini nagpakita og pag-amping sa lawas ug malikay sa kadaot, ug naguol nga nawong (☹) kung kini wala nagpakita.

1. nagdula og patentiro
2. maligo kada adlaw
3. nag-apil og dula-dula
4. kanunay nagdula og *cellphone*
5. nagkaon og mga utanon

Ikatulong Adlaw

Kat-oni Kini

Basaha ang mubo nga estorya.

Sa Among Balay

Karon nga panahon ginadili ang pag-gawas sa balay ilabi na ang mga bata tungod sa makalilisang kaayo nga sakit nga gitawag nga COVID 19.

Apan bisan pa ani nga peligro, malipayon kami sa sulod sa among balay kay naa akong papa, mama ug mga igsoon. Para dili kami laayon sulod sa among balay, aduna kami mga bulohaton nga magpabiling himsog among mga lawas sama sa pag-ehersisyo kada adlaw, pag praktis og basa, pagkaon og masustansiyang pagkaon ug pagdula-dula uban sa akong papa, mama ug mga igsoon.

Tubaga ang mga pangutana ug isulat ang tubag sa imong notbuk.

1. Unsa ang ulohan sa estorya?
2. Asa nahitabo ang estorya?
3. Nganong dili man sila mogawas sa ilang balay?
4. Unsa man ang mga gibuhad nila sa ilang sulod sa panimalay? Nakatabang ba kini aron magpabilin ang kahimsog sa lawas?
5. Unsa man inyong gibuhad sa inyong balay?

Susiha Kini

Ngano man nga kinahanglan man ta magkaon og masustansiyang pagkaon ug matulog sa insaktong oras?

Ang pagkaon sa masustansiyang pagkaon, pag-ehersisyo kada adlaw, ug pagtulog sa insakto nga oras makatabang nga magpabilin ang kahimsog sa panglawas ug mahilikay sa mga nagkalain-laing mga sakit.

Pagpauswag

I-drawing sa *activity notebook* ang mga bulohaton sa pag-amping sa kaugalingong lawas aron mahilikay sa bisan unsang mga balatian.

Ika-upat nga Adlaw

Basaha ang usa ka sitwasyon.

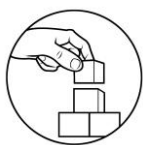
Kat-oni Kini

Usa ka buotan nga bata si Gina. Gisunod niya tanan sugo sa iyang mama sama sa pagkaon sa mga masustansiyang pagkaon. Nanaad siya sa iyang mama nga dili siya mokaon og mga *junk foods*. Apan sa eskwelahan, nakita niya iyang mga *classmate* nga namalit ug nangaon og mga *junk foods*.

Tubaga ang mga pangutana ug isulat sa *notebook* ang imong tubag.

1. Unsa man kaha ang angayan nga buhaton ni Gina?
2. Maayo kaha nga supakon ni Gina ang iyang panaad ngadto sa iyang mama? Ngano man?
3. Kung ikaw si Gina, unsa man ang imong angayan nga buhaton?

Importante kaayo nga tumanon ninyo ang panaad sa kaugalingon kay para kini sa kaayohan sa inyong panglawas ug makahinumdom kamo kanunay sa mga angayan nga buhaton para magpabilin ang inyong kahimsog.

Pagpauswag

Paghimo og mga panaad mahitungod sa pag-amping sa inyong kahimsog ug pagpanalipod sa lawas batok sa bisan unsang balatian. Isulat kini sa imong *notebook*.

Ikalimang Adlaw

Hinumdomi Kini

Magpabilin ang kahimsog sa lawas sa usa ka bata kinahanglan kanunay nga limpyo ug magkaon sa masustansiyang pagkaon, mag-ehersisyo ug matulog sa insakto nga oras. Kanunay ibutang sa kasing-kasing ang mga panaad para sa kaayohan sa lawas ug buhaton kini para maluwas sa bisan unsang klase sa balatian. Hinumdomi nga ang bata nga mag-amping sa lawas adunay maayo nga kaugmaon ug matuman niya ang iyang mga pangandoy sa kinabuhi.

Buhata Kini

Pangita og mga magasin o dyaryo nga naay mga hulagway nga nagpakita og pag-amping sa panglawas. Ipikit kini sa limpyo nga *bondpaper*.

Ebalwasyon

Basaha ang mga pangutana ug pilia ang insakto nga letra sa imong tubag. Isulat imong tubag sa notbuk.

1. Unsaon nimo paglikay sa bisan unsang klase nga balatian?
  - a. maglimpyo sa balay panagsa
  - b. paglabay sa sagbot bisan asa
  - c. ipabilin ang kalimpyo sa balay
  - d. sunogon ang mga sagbot nga naa sa balay
2. Asa ang insakto nga awaton sa usa ka bata?
  - a. si Aj nga gakaon og sobra- sobra
  - b. si Jhon Llyod nga kanunay masuko
  - c. si Toni nga limpyo kanunay ug pala-amigo
  - d. si Rena nga dili gakaon sa insakto nga oras
3. Kinsa ang dapat pilion sa Miss Nutrisyon?
  - a. si Bella nga niwang ug sabaan
  - b. si Adel nga masakiton ug luyahon
  - c. si Jovy nga masakiton pero gwapa
  - d. si Ashley na kanunay himsog ug malipayon
4. Unsay timailhan sa bata nga himsog?
  - a. kanunay sakit ang tiyan
  - b. kanunay nga makipag-away
  - c. kanunay maulit sa iyang mga kadula
  - d. malipayon og aktibo sa mga bulohaton
5. Ang naa tanan sa ubos kay mga bulohaton nga makaayo sa lawas, asa ang dili apil?
  - a. pag-ehersisyo kada adlaw
  - b. pagtulog sa insakto nga oras
  - c. pagkaon og utanon ug prutas
  - d. magbilar sa pagdula og *computer*

Mga Buluhaton

Pag *drawing* sa *bondpaper* sa batang himsog

Susi sa Pagwawasto

Unang Adlaw Sulay! Kini! 1. c 2. a 3. c 4. d 5. d	Ikaduhang adlaw Pagpauwang 1. ☹️ 2. ☹️ 3. ☹️ 4. ☹️ 5. ☹️	Ikalimang Adlaw Ebalwasyon 1. c 2. c 3. d 4. d 5. d
---	--	---

Sanggunian

ESP 3 DLP

ESP 3 Teachers Guide

ESP 3 Textbooks

LR PORTAL

For Inquiries or feedback, please write or call:

Department of Education - Division of Malaybalay City

Office Address: Sayre Highway P-6, Casisang, Malaybalay City

Telefax: (088) 314-0094

Email Address: malaybalay.city@deped.gov.ph